

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search

<http://ageconsearch.umn.edu>

aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

No endorsement of AgEcon Search or its fundraising activities by the author(s) of the following work or their employer(s) is intended or implied.

Departement Landbou-ekonomie, UOV'S, Bloemfontein en Uitvoe

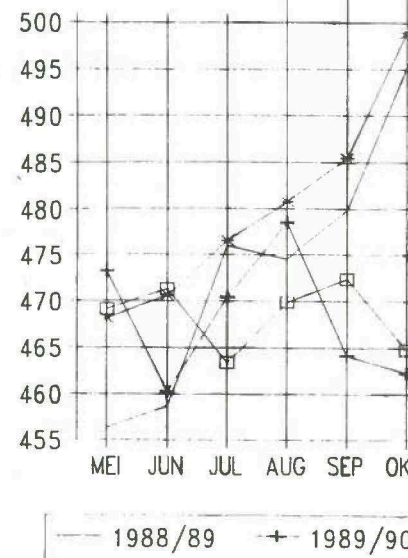
The decreasing trend in farm prices for beef and mutton, originated from an interaction between an increase in supply and a disproportionate fall in demand for beef and mutton because of increasing prices and improved availability of alternative meats slaughtered. Producers increased herd sizes by decreasing the replacement rate. At present the industry is experiencing a typical post-herd building phase. Producers are stimulated by an inability of consumers to effectively react to the increase in their spending ability under pressure. At the same time mutton prices are depressed by producer prices by the decrease in wool prices. Given the normal cyclical nature of the beef and mutton industry, it is probable that the current cyclical low in prices are to continue for at least a few years.

Die daling in die produsentepryse van bees- en skaapvleis wat dalings in die pryse die normale interaksie tussen 'n toename produk. Producente van bees- en skaapvleis se besluite drie sigte meer te produseer, het aanvanklik tot geweldige prysstommeling vroulike diere laat slag ten einde hulle kuddes te vergroot. Vroulike diere teruggehou word en meer diere geslag word. Al in 1990 'n betekenisvolle sikliese afswaai in produsenteprys. Dit staat is om positief te reageer op dalende produsente- en verbruikers huidige ekonomiese insinking te veel onder druk. Faktore skaapvleispryse, is die daling in die wolpryse, as gevolg waarvan die bees- en skaapvleisbedrywe, kan verwag word dat die huidige

In hierdie referaat word die verloop van die veilingprysse slagtings in die bees- en skaapvleisbedrywe en ander verwante faktore ontleed. Die ontleding het ten doel om 'n oorsig te verskaf ten opsigte van die historiese verloop van die betrokke tydrekke in terme van die tipiese variasies. Met behulp van die geïdentifiseerde bronne van variasie kan sekere afleiding gemaak word ten opsigte van die verwagte verloop van die betrokke veranderlikes. Die doel hiermee is nie om verwagte prysvlakke eksakt te voorspel nie, maar eerder om die verwagte rigting van verandering te identifiseer en die implikasies daarvan te ontleed. Daardeur kan besluitnemers bewus gemaak word van dit wat redelikerwys verwag kan word in die twee betrokke bedrywe.

Vir doeleindes van hierdie ontleding is die volgende verwerkings gedoen. Eerstens is vir die maandelikse tydreeks beide die tendens en seisoenaleit gefsoleer. Dit is interessant dat die tipiese seisoenaleit van veral die veiligingspryse vir bees- en skaapvleis betekenisvol met verloop van tyd verander het. Hierdie verandering in die seisoenaleit is waarneembaar deur middel van die berekening van seisoensindekse². Tweedens is die betrokke tydreeks gesuiwer van die tendens en seisoenaleit soos voorgeskryf deur Vatter *et al* (1978). Die verloop van die verwerkte³ tydreeks as voorstellings van die siklusse en ander variasies⁴, word waar nodig hierin later grafies voorgestel en bespreek.

Vervolgens 'n beknopte oorhoofse bespreking van die verskeie naamste bevindings soos afgelei uit die ontledings van die verskeie naamste bronne van variasie en gekoppel aan dit wat redelikerwys verwag kan word vir die toekoms.

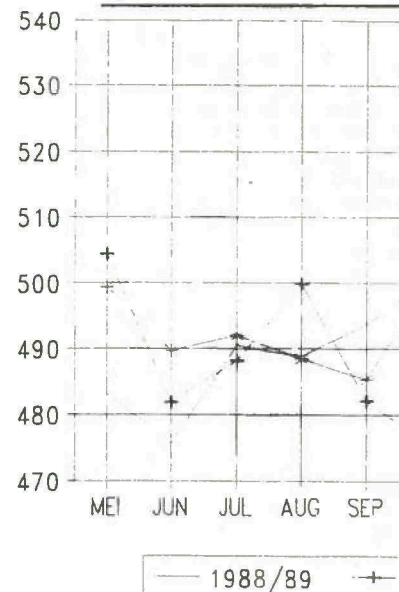

Figuur 1: Beesvleispryse: Alle grade beheer

Nota: Die pryse soos voorgestel deur 19

Tabel 1: Verloop van beesvleispryse

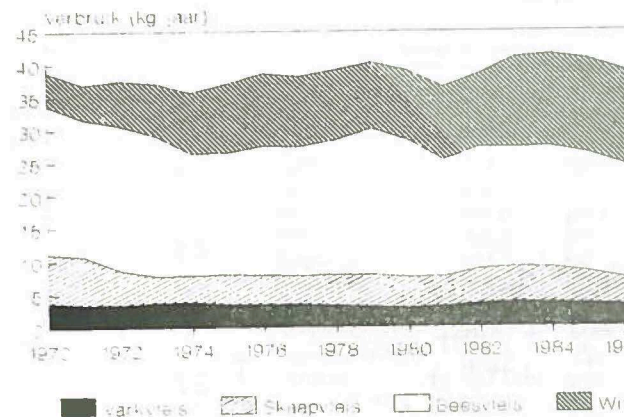
	Alle grade 1989/90	1988/89
April	464.8	469.1
Mei	473.2	473.2
Junie	460.2	460.2
Julie	470.4	470.4
Augustus	478.5	478.5
September	464.1	464.1
Oktober	462.0	462.0
November	462.0	462.0
Desember	499.4	499.4
Januarie	490.9	490.9
Februarie	479.0	479.0
Maart	458.0	458.0
April	469.1	469.1

Figuur 2: Beesvleis pryse (supers beheer)

Dit beteken nie die likwidasië van die beeskudde soos tydens die droogtes van die middel tagtiger jare nie, maar eerder 'n toename in produksie, die betekenis waarvan soos volg duidelik kan word.

Gedurende die droogtes van die middel tagtiger dekadere was die boere genoodsaak om hulle veestapels geweldig uit te teel. Nadat die reënval patroon weer genormaliseer het, en daar weer natuurlike veldweiding beskikbaar was, het daar weer vertroue in die bedryf ontwikkel. Die gevolg hiervan was dat boere begin het om hulle kuddes weer op te bou en is diere omtrent aan die mark. Gedurende hierdie tydperk het die pryse vir alle vee die hoogte ingeskiet en was die Vleisraad byvoorbeeld genoodsaak om vleis in te voer. Boere het hulle eenvoudige gerig om meer te produseer deur minder vroulike diere te bemerk. Die samestelling van die beeskudde het gevolglik verander met die persentasie vroulike diere geslag, wat geneem het. Inmiddels het die verbruiker ook baie duur betaal vir sy beesvleis en was hy as gevolg van dalende reële steebare inkomste bykans gedwing om beesvleis en ander rooivleis te vervang met witvleis. Die gevolge van hierdie verandering is baie duidelik sigbaar indien die samestelling van die *kapita* vleisverbruik ontleed word (kyk onderstaande Figuur 3).

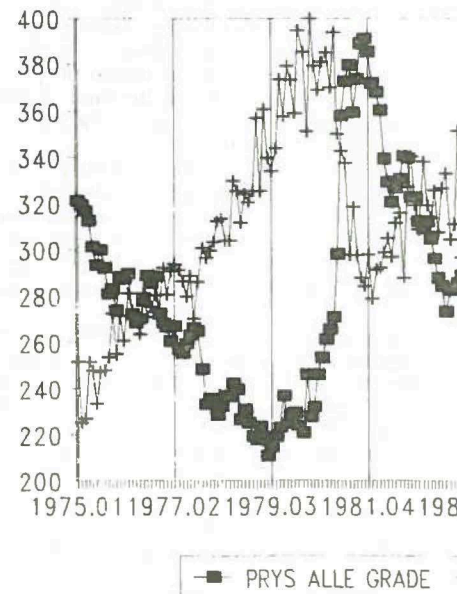

Figuur 3: *Per kapita* verbruik van vleis volgens spesie in RSA

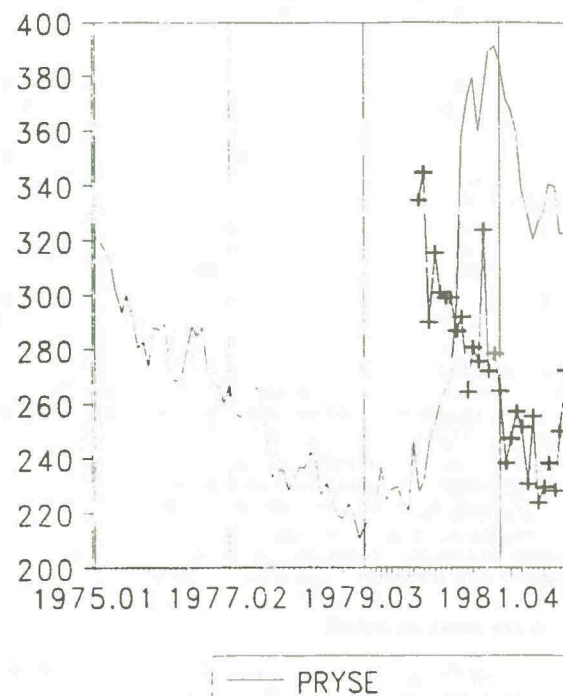
Bron: Vleisraad

Terwyl die *per kapita* vleisverbruik dus op ongeveer 40 kg/jaar gestabiliseer het, het al die rooivleissoorte markaan afgestaan aan witvleis (hoender). Alhoewel daar minder mond geëet is, was daar meer monde om te eet, en het die verbruik matig toegeneem. Belangriker egter is die feit dat wyl hoë pryse verbruik ontmoedig het, het dit die vertroue in die produksiekant versterk en het die bedryf hom regge om meer te produseer. Tans ondervind ons die gevolge van 1986 en daarna se besluite om meer te produseer in te waarvan die totale aantal beeste geslag, toeneem. Hierdie veranderinge is ook duidelik sigbaar indien die sikliese veranderinge van pryse en slagtings (aanbod), ontleed word (Figuur 4). Hiervolgens is die wisselwerking tussen pryse en slagtings baie duidelik, met ander woorde, 'n sikliese hoog by pryse val saam met 'n sikliese laag by slagtings. Die tempo waarmee siklusse draaipunte genader word, verskil vir die pryse en slagtings. Pryse reageer stadiger afwaarts in reaksie op 'n styging in aanbod.

Uit Figuur 4 is dit ook duidelik dat daar sedert die laaste siklus van 1988 'n sikliese daling in die pryse ondervind word. Gebaseer op die lengte van soortgelyke sikliese dalings in verlede, kan daar aanvaar word dat dit 'n geruime tyd geduur voordat pryse weer kan styg. Trouens, daar word bere-

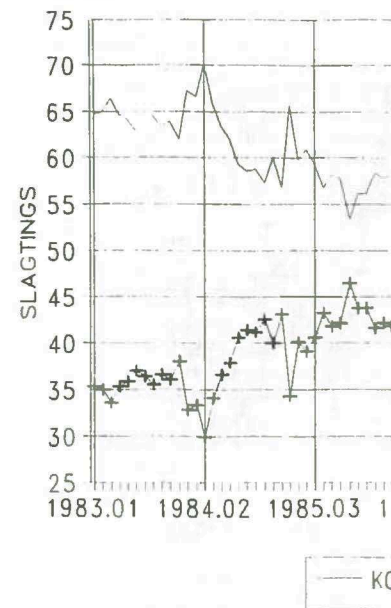
Figuur 4: Sikliese verloop van beespryse en

Figuur 5: Sikliese verloop van persentasie v

Let weer op die omgekeerde verloop van die slagtings en die pryse, waarvolgens daar duidelik getoon word dat pryse in 1988 'n besliste boonste sikliese draaipunt bereik het, as gevolg van die sikliese onderste draaipunt in slagtings. Slagtings het daarna toegeneem, met afwaartse druk op die pryse.

Daar bestaan ook 'n noue verband tussen die prys van wol en die verloop van skaapslagtings. Met 'n afname in die wolprys mark-aanwyser, kom dit voor asof daar 'n toename in die aantal slagtings is. Die verwantskap is ontleed vir die gemiddelde reële wolprys markaanwyser en jaarlikse skaapslagtings (Figuur

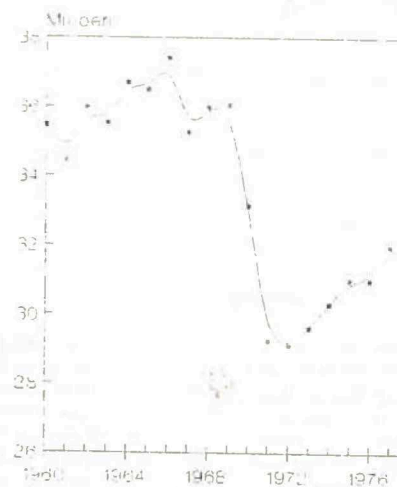

Figuur 6: Beeste - persentasie samestelling

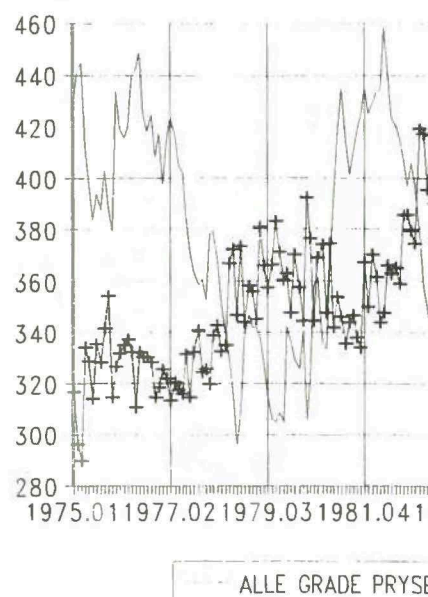
Tabel 2: Verloop van skaapvleispryse

	Alle grade	
	1989/90	1990/91
April	604.4	594.9
Mei	674.3	615.2
Junie	656.6	634.6
Julie	660.2	658.9
Augustus	631.2	636.6
September	602.4	607.3
OKTOBER	581.0	607.2
November	591.3	623.7
Desember	678.8	659.5
Januarie	623.4	650.4
Februarie	627.2	654.5
Maart	581.6	632.9
April	594.9	630.9

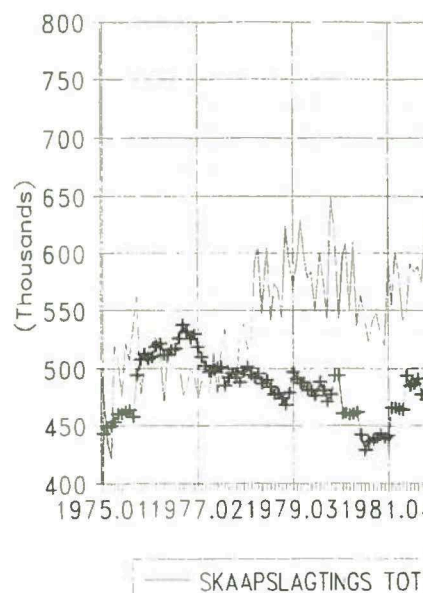
Nota: Die verwagte pryse weereens as o

Figuur 7: Skaapkuddegetalle in die RSA

Figuur 8: Sikliese verloop van skaapslagtings

Figuur 9: Sikliese verloop van wolpryse en to

Veilingspryse behoort sywaarts te beweeg⁵ met 'n gevolglike daling in die reële pryse as gevolg van 'n verwagte inflasiekoers van rondom 14 %. In die geheel gesien, behoort ook skaapvleisprodusente net soos in die geval van die beesvleisprodusente druk op hulle winsgewendheid te ervaar.

Dieselfde voorwaardes as vir die beesvleisprodusente, geld egter ook in hulle geval indien hulle uit die verwagte pryse, nog wins wil maak.

lik dat die ingeligte produsent veranderings in die bedryf gereeld moet monitor en sy besluitneming moet rig aan die hand van die nuutste inligting. Baie produsente het die stygings in die veilingspryse vir bees- en skaapvleis gedurende 1986 en 1987 verkeerdelik gesien as die begin van 'n hoë prysfase en gevolglik hulle produksie daarvolgens ingerig. Daar is gewoonlik nie plek vir 'n onbuigsame benadering tot winsgewende produksie oor die langtermyn nie.

Notas

1. Hierdie referaat is gebaseer op 'n ongepubliseerde verslag van die Departement Landbou-ekonomie UOVS: VERSLAG 1/90: Die verwagte verloop van slagtings en pryse in die bees- en skaapvleisbedryf. Die verwerkings en uitsprake in hierdie verslag is die van die skrywer. Die data gebruik is verkry van die Vleisraad en nie hulle of die UOVS kan enige verantwoordelikheid aanvaar vir uitsprake gelewer nie.
2. Die gefInteresseerde leser word verwys na die verskillende metodes waarvolgens 'n seisoensindeks bereken kan word. Vatter (1978) bespreek byvoorbeeld die berekening van 'n seisoensindeks met behulp van kwartaallikse data, teenoor Purcell en Steyn (1987) wat dit op 'n maandelikse basis doen.
3. Die voorspellings waarna daar verwys word, is ongeneem uit voorgenoemde Navorsingsverslag. Hierdie voorspellings is gedoen volgens die sogenaamde Box-Jenkins benadering tot tydreeks